

บทที่ 4

บทสรุปผลและข้อเสนอแนะ

.....

บทนี้เป็นบทสรุปและนำเสนอข้อเสนอแนะการพัฒนาพื้นที่และการปฏิรูป จากผลการศึกษาคณะ
นักศึกษาได้ตอบใจหทัยคำถามตามวัตถุประสงค์การศึกษา 2 ข้อ กล่าวคือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของ
การบริหารการพัฒนาเมืองนำอยู่ ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อศึกษาแนวทางและ
ข้อเสนอแนะการบริหารการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่ยั่งยืน ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ดังนี้

1. สรุปผลปัจจัยแห่งความสำเร็จของเมืองนำอยู่

เมืองนำอยู่ เป็นเมืองที่คนอยู่แล้วมีความสุข เป็นเมืองที่สงบสุข เป็นเมืองที่มีสุขภาวะสิ่งแวดล้อมด้าน
ต่าง ๆ เป็นปกติ ส่วนเรียกขานอย่างไรก็แล้วแต่ จะจะเรียกขานเพื่อความโก้เก๋ หรือความทันสมัย หากจะใช้เอ่ย
อ้าง เพียงเพื่อนำมาจัดการกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือเพื่ออนุรักษ์วัตถุสิ่งของบางอย่างไปตามกระแส แต่
หากมิได้คำนึงถึง “คน” อันเป็นศูนย์กลางขององค์กรรวมแห่งธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงทั้งมวลของสภาวะ
สิ่งแวดล้อมตั้งแต่เล็ก ๆ ไปจนถึงจักรวาล “คน” จึงเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิต ที่มี
ทั้ง กาย จิตใจ และวิญญาณและพลังที่จะร่วมสรรค์สร้างเมืองของตนเอง ให้นำอยู่อย่างยั่งยืน โดยไม่เลือกว่า จะ
เป็นคนหน่วยใด หรือองค์กรใด ในสังคมเมืองนั้น

ดังนั้น ปัจจัยแห่งความสำเร็จของเมืองนำอยู่ ที่ผ่านมาของเทศบาลเมืองพนัสนิคม ยังคงยั่งยืนใน
วิสัยทัศน์เดิมที่ดำเนินมาด้วยกันภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม คือ “พัฒนาเมืองพนัสนิคมเป็นเมืองนำอยู่
อย่างยั่งยืน ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกภาคส่วน ด้วย
ความโปร่งใสตรวจสอบได้” มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ดังนี้

1. การดูแลคุณภาพชีวิตของผู้ด้อยโอกาส และการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุการดูแลสุขภาวะ
เมือง โดยเทศบาลได้สร้างบ้านเกิดให้ให้กับผู้ด้อยโอกาสได้มีบ้านอยู่ที่ถูกสุขลักษณะและดูเป็นเรียบร้อยไม่เป็น
แหล่งเสื่อมโทรม อีกทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการให้บริการพื้นฐานที่เอื้อต่อผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ

การจัดหาที่สาธารณะหรือที่ของประชาชนให้เทศบาลเช่าหรือให้ใช้เปล่า ทำเป็นสนามกีฬา หรือสวนหย่อมไว้ให้พักผ่อนและออกกำลังกาย เป็นที่พบปะผู้สูงอายุประเภทคิดสังคมนอกด้วย

2. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทุกกลุ่มโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงาน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยมีการทำประชามติเพื่อสร้างแผนของชุมชนขึ้นมา แล้วให้แผนของแต่ละชุมชนมาทำแผนบริหารจัดการพัฒนาของเทศบาล จึงสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ตรงความต้องการ อีกด้านผู้บริหารมีความเอาใจใส่ ลงพื้นที่อย่างจริงจัง เข้าไปปรับทราบปัญหาและเข้าถึงประชาชนจริง รวมถึงมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายชัดเจน ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานตอบสนองความต้องการของประชาชนที่แท้จริง

3. การสืบสานประเพณี วัฒนธรรม ของชาวพหุชนิก ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี เป็นกิจกรรมที่โดดเด่นรวมใจสามเผ่า ไทย ลาว จีน เช่น ประเพณีไหว้พระจันทร์ ประเพณีกองข้าว ประเพณีงานบุญกลางบ้าน และเครื่องจักสานพหุชนิก เหล่านี้เป็นประเพณีที่สื่อเรื่องของเมืองพหุชนิก ถือว่าเป็นกิจกรรมที่รวมชนเผ่าต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็น ไทย ลาว จีน มาร่วมทำกิจกรรมงานบุญสืบสานประเพณี บ่งบอกถึงความสามัคคีการมีส่วนร่วมทุกภาคีเครือข่ายในงานบุญประเพณีในแต่ละครั้ง และยังมีความโดดเด่น ในการละเล่นที่มีลักษณะเฉพาะคือการแสดง“เอ็งกอ” ถือเป็นการแสดงที่จะขาดไม่ได้ในงานสำคัญๆ การแสดงนั้นนอกจากเป็นการสืบสานประเพณี ยังฝึกความอดทน ความพร้อมเพรียงและเปิดโอกาสให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้แสดงร่วมกัน ส่งผลให้เป็นเมืองประเพณี วัฒนธรรมที่น่าอยู่น่าอาศัยนั่นเอง

4. การสนใจอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อม การรวมกลุ่มสมาชิกของคนภายในชุมชนที่มีความสนใจด้านสิ่งแวดล้อม ผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมออกจำหน่าย เพื่อลดรายจ่ายและสร้างรายได้เสริมให้กับครัวเรือน เช่น โครงการปิดทองหลังพระ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมจากสมุนไพรไทย ด้วยเทคโนโลยีจูลินทรีย์ กลุ่มสร้างสรรค์ (EM)” ของกลุ่มเซฟเดอะเอิร์ท ชุมลึบริรักษ์โลก อีกทั้งมีโครงการเทศบาลคาร์บอนต่ำ และปลูกจิตสำนึกที่ดีในการช่วยกันรักษาความสะอาดของบ้านเมือง คัดแยกขยะเปียก ขยะอินทรีย์ เพื่อนำมาผลิตปุ๋ยหมัก เป็นการลดปริมาณขยะที่ต้นทางวิธีการหนึ่ง เป็นต้น

5. การส่งเสริมรายได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างอาชีพในท้องถิ่น โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง การปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ และการจัดทำแปลงเกษตรสาธิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการปรับพื้นที่กองขยะเดิม เพื่อให้เป็นพื้นที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจเป็นการทำแปลงเกษตรสำหรับปลูกพืชผักสำหรับการบริโภคและจำหน่าย ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้และยัง

พัฒนาเสริมสร้างผลิตภัณฑ์และภูมิปัญญาจักสานของท้องถิ่น มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของตนเอง และสร้างรายได้สู่ชุมชน

6. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลเมืองพนัสนิคม เป็นองค์กรที่ใช้หลักการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหลัก ทั้งชุมชนทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะการตรวจสอบและติดตามการทำงานจากภาคประชาชน เช่น การประเมินความพึงพอใจการให้บริการจากผู้หยอดเหรียญของเทศบาล และการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมสืบทอดประเพณีที่ดั้งเดิม ทำให้สิ่งเหล่านี้คงอยู่ยั่งยืน และการมีศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารที่มีการสื่อสารหลากหลายและทันสมัย

จึงส่งผลความสำเร็จนี้ให้เทศบาลเมืองพนัสนิคม ได้รับรางวัลชนะเลิศการประเมินเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน ประจำปี 2555 ประเภทเทศบาลขนาดกลาง อันเป็นผลจากการเตรียมความพร้อมในทุกด้านชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถคิดเองทำเองได้ นำไปสู่การพัฒนาเมืองด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นี้คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารการพัฒนาเป็นเมืองน่าอยู่ ของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

การดำเนินงานการพัฒนา “เมืองน่าอยู่” อย่างยั่งยืนในแต่ละประเด็นที่จะนำเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืน โดยให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการนำเสนอเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารการพัฒนาเทศบาล ที่จะไปปรับใช้ในบริบทที่สอดคล้องกับสภาวะสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ต่อไป

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) การพัฒนาให้ยึดถือว่า “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาเทศบาล โดยเสนอให้เทศบาลมีการจัดทำ “แผนยุทธศาสตร์พัฒนาเมือง 20 ปี” โดยกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้รองรับการดำเนินโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development หรือ EEC) ในพื้นที่ 3 จังหวัด ประกอบไปด้วย ชลบุรี-ระยอง-ฉะเชิงเทรา โดยการจัดทำประชาคมเมืองจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเมืองน่าอยู่ 20 ปี กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีหน้าที่จัดทำแผนยุทธศาสตร์ของการพัฒนาเมือง และประชาคมเมือง เพื่อกำหนดทิศทางเมืองที่น่าอยู่แบบที่ประชาคมต้องการ เช่น เมืองที่อยู่อาศัย เมืองคาร์บอนต่ำ เมืองปลอดภัย เป็นต้น และเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาคประชาสังคม (Dialogic Democracy มากกว่า Representative Democracy) เป้าหมายของการชี้แนะนี้ ก็ให้รวมทุกภาคีในสังคมด้วย โดยมีภาคราชการส่วน

ท้องถิ่น ภาครัฐราชการส่วนภูมิภาค ประชาสังคม และการเมือง / ทูตทางสังคมทุกส่วน ร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเมือง 20 ปี

ในการบริหารการพัฒนาในครั้งนี้ เทศบาลควรมีการจัดตั้ง “คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี” เพื่อให้เกิดองค์การรับผิดชอบโดยตรง ที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจังและยั่งยืน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ เพื่อสามารถรองรับภารกิจได้อย่างเหมาะสมในทุกประเด็น ให้มีจัดตั้งสำนักงานของโครงการ (Set up an Office) ทั้งนี้เพื่อเป็นองค์กรแนชด ในการอำนวยความสะดวกการปฏิบัติงาน การสนับสนุน และการติดต่อประสานงาน หรืออาจรวมเรียกว่า เป็นสำนักงานบริหารโครงการก็ได้ และอาจจัดเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรที่มีอยู่ สังกัดสำนักงานปลัดเทศบาล หรือเป็นองค์กรอิสระในเทศบาล ขึ้นตรงต่อนายกเทศมนตรี เป็นต้น

2) การรู้ประวัติศาสตร์ของเมือง (กำแพงของเมือง) (Knowing the City) กล่าวคือ การต้องรู้

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาปมหลังของเมือง ภูมิสังคมของเมือง วิวัฒนาการเมือง และความเป็นเมืองที่ต่อเนื่องมา รู้ทุนเมือง ทูตทางสังคม รัฐบาลเศรษฐกิจ ฐานสังคม และวัฒนธรรมของเมือง ค่านิยม ความเชื่อ วิถีชีวิตของชาวเมือง ปัจจัยต่างๆ ของสิ่งเหล่านี้ เพื่อสามารถรวบรวมไว้ที่แห่งเดียว เป็นแหล่งเรียนรู้ในปัจจุบันในอนาคต ตลอดจนรู้วิวัฒนาการเมืองแต่ละสมัยของการพัฒนา ประวัติศาสตร์ภูมิบ้านภูมิเมือง ประเพณี วัฒนธรรมต่าง ๆ ดังนั้น ควรจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เมืองไว้รวบรวม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไว้

3) การกระตุ้นมีส่วนร่วมและการมีสัมพันธ์ภาพระหว่างภาคีเครือข่ายต่างๆ (Mobilize Intersect oral Action) คือการพัฒนาให้เกิดเวทีสาธารณะเกิดประชาคม โดยต้องอาศัยการสื่อสาร การพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยน การประชุมทำงานแบบสร้างสรรค์ หรือจัดเวทีสาธารณะในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทักษะ และเรียนรู้ร่วมกัน สร้างและปฏิบัติการกิจกรรมตามพันธกิจร่วมกัน การกระตุ้นหนุนเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ ในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม ทุกขั้นตอนอย่างเหมาะสม (Encourage Community Participation) เพราะในสังคมเมืองส่วนใหญ่สมาชิกของสังคมมักชอบที่จะสงวนท่าที หรือรอคูดูผู้นำ หรือเฉยชา ต่อการเข้ามามีบทบาทนำหรือร่วมในการปฏิบัติกิจสาธารณะต่างๆ อยู่ จึงต้องพยายามหากลวิธีกลเม็ด ในการกระตุ้นหนุนเสริมค่อนข้างมาก จึงจะดึงศักยภาพชุมชนส่วนนี้ออกมาเป็นกำลังขับเคลื่อนของสังคมได้ ที่เทศบาลทำได้คือ ประเพณีวัฒนธรรม สร้างสรรค์ความสามัคคี นำไปสู่กิจกรรมการงานอื่นได้ เช่น การดำเนินการจัดระเบียบป้ายโฆษณาผ่านนโยบายเมืองน่าอยู่ การจัดระเบียบการจราจรแบบมีส่วนร่วมในเมือง สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมให้ชุมชนคิด ทำ เทศบาลเสริมสร้าง เป็นต้น

4) การส่งเสริมการคิดค้นนวัตกรรมพัฒนาสินค้าท้องถิ่น (Promotion Innovation) เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าท้องถิ่น การสร้างแบรนด์ สินค้า (Build the Brand) การสร้างแพ็คเกจจิ้ง (Packaging Design) และการสร้างโลโก้ (Logo Design) ให้สวยงามเหมาะสมกับท้องถิ่น เช่น เครื่องจักรสานให้เป็นอัตลักษณ์เมืองพนัสนิคม ที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์จากที่อื่น ๆ ที่ได้ขนานนามเป็นเครื่องจักสานโลก และให้มีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ที่เป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่นและจดทะเบียนเป็นสินค้าและรูปลักษณะเส้นลายที่บ่งชี้ประจำถิ่น

5) การสร้างหลักประกันสุขภาพของคนและสุขภาพของของเมือง กล่าวคือ จะต้องปรากฏอยู่ในนโยบายสาธารณะของเมืองด้วย (Secure Healthy Public Policy) หรือธรรมนูญสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อสอดคล้องรองรับแนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging society) ของไทยและท้องถิ่นที่กำลังจะมาถึงอีก 10 ปีข้างหน้า การเชื่อมโยงสภาวะสุขภาพของคนและของเมือง เข้ากับเงื่อนไขการดำรงชีวิต (Link Health Status to Living Conditions) ต้องคำนึงถึง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นสหวิทยาการ โดยมีความรู้ทางการแพทย์ การสาธารณสุข และระบาดวิทยาเป็นแกน ผสมกับความรู้อื่นด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจการเมืองมาประกอบ ทั้งนี้เพื่อเห็นเหตุและผลหรือปัจจัยเกี่ยวข้อง ในการดำเนินการที่ครอบคลุมเป็นองค์รวม และชัดเจนในการควบคุมป้องกันแก้ไข หรือส่งเสริมสนับสนุน ไปจนถึงการบำบัดหรือขจัดปัญหาหรือฟื้นฟูอนุรักษ์สภาวะต่างๆ ตามความเหมาะสมตามเหตุผลแต่ละด้าน เช่น ระบบประกันสุขภาพคนในชุมชนตั้งแต่ในตั้งครรภ์จนถึงสิ้นชีวิต

6) การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม กล่าวคือ ในปัจจุบันเทศบาลเมืองพนัสนิคมยังไม่มีระบบการบำบัดน้ำเสีย และระบบการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมเพียงพอและมีมาตรฐาน ระบบบำบัดน้ำเสียจากการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนที่ปล่อยลงท่อระบายน้ำจะไหลลงสู่ทุ่งนา และแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม ดังนั้น เทศบาลเมืองพนัสนิคม จึงควรที่จะทำการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อนำสู่การพัฒนาและออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย และทำการขยายและปรับปรุงระบบเดิมให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดได้ดีขึ้น อีกด้านคือการจัดการขยะมูลฝอย เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกวัน การฝังกลบสักวันจะไม่มีพื้นที่ฝังกลบ เทศบาลควรดำเนินการกิจการร่วมกับท้องถิ่นอื่นหรือดำเนินการความร่วมมือภาครัฐ-ภาคเอกชน (Public Private Partnership: PPP) ซึ่งเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการแห่งอนาคต เช่น การนำไปผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) การนำขยะไปรีไซเคิล (Solid for Reduce Reuse and Recycle: 3Rs) การนำขยะเปียกทำปุ๋ยดินหมักชีวภาพ เป็นต้น

2.2 ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ

ในด้านข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที เพื่อรักษาระดับมาตรฐานเมืองน่าอยู่ไว้ให้เท่าเดิมยั่งยืนหรือดีมากกว่าเดิม จึงขอเสนอแนะเชิงปฏิบัติการดังนี้

1) ในด้านการมีส่วนร่วม ควรสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ในการวางแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่และควรรนำบทเรียนจากกิจกรรมสำรวจชุมชน มาเป็นแนวทางในกระบวนการส่งเสริม/เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่ และควรมีการจัดอบรม/สัมมนา ให้ความรู้แก่คณะกรรมการชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเทศบาลและในการวางแผนพัฒนาเมืองน่าอยู่

2) ในด้านเมืองอยู่ดี สิ่งอำนวยความสะดวกสร้างพื้นฐานที่จำเป็นที่การรองรับสังคมผู้สูงอายุ และการจัดระเบียบชุมชนและส่งเสริมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการจราจร การปรับปรุงระบบไฟสัญญาณจราจร 5 แยกพนักสนิมใหม่ โดยให้เทศบาลจัดการจราจร 5 แยกพนักสนิมให้มีสัญญาณไฟที่มาตรฐานตามหลักวิศวกรรมจราจร และจัดการถนน One Way ภายในให้มีป้ายจราจรให้ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อนักท่องเที่ยวหรือผู้สัญจรผ่านมา

3) ในด้านความปลอดภัยให้เทศบาลจัดระบบการป้องกันอัคคีภัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การป้องกันอัคคีภัย (ด้วยถังดับเพลิง) ตรวจสอบถังดับเพลิงชุมชน ชักซ้อมและให้ความรู้สม่ำเสมอ การป้องกันและป้องปรามการก่ออาชญากรรม (ด้วยกล้องวงจรปิด CCTV) การปรับปรุงกายภาพถนนในเขตเทศบาลเมืองพนักสนิม โดยให้เทศบาลดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเพื่อจัดระเบียบชุมชนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น กลุ่ม เฟสบุค ไลน์ เสียงตามสายเทศบาล เสียงตามสายชุมชน อินเทอร์เน็ต วิทยุชุมชน ใบปลิว แผ่นพับ เป็นต้น

4) ในด้านคนมีสุขในการส่งเสริมให้ประชาชนมี คุณธรรมและเอื้ออาทรต่อกัน ให้เทศบาลจัดให้มี ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ บ้านอุ่นรัก DAY CARE รับดูแลผู้สูงอายุแบบเช้า ไป เย็นกลับ จัดส่งพยาบาลดูแลถึงบ้าน ในศูนย์ควรมีกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมให้เกิดความเอื้ออาทรและความมีน้ำใจในสังคม และมีโครงการเพื่อนบ้านไม่ทอดทิ้งกัน สนับสนุนให้เพื่อนบ้านช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือตั้งกลุ่มช่วยเหลือผู้ยากไร้ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ที่ยากไร้หรือประสบปัญหาที่อยู่อาศัย ภัยพิบัติ หรือปัญหาสุขภาพ เป็นต้น

5) ในด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนและขยะชุมชน ทางกลุ่มศึกษาเสนอแนะให้เทศบาล จัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่รณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียและประโยชน์ของการใช้บ่อดักไขมัน บำบัดน้ำเสียและขยะชุมชน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน อีกข้อเสนอคือให้ปลูกต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้เมืองทุกปี

6) ในด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้และพัฒนา ทางกลุ่มศึกษาเสนอแนะการจัดส่งพนักงานเทศบาลในระดับผู้บริหารอบรมเรียนรู้ในหลักสูตรการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน ขยายบทเรียนสู่องค์กรละชุมชน ให้มีศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนที่มีกิจกรรมเด่น และเสนอการส่งเทศบาลเข้าประกวดทุกรางวัลเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ส่วนในด้านองค์กรเทศบาลควรรักษา/แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือองค์กรที่มี ผลงานด้านการพัฒนาเมืองน่าอยู่ยอดเยี่ยมหรือองค์กรที่ได้รับรางวัลเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน เช่น เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน เทศบาลตำบลร่องคำ เทศบาลในต่างประเทศ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาระดับ และดำเนินการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และเทศบาลควรมีการศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนเพื่อนำมาบริหารในการรักษาระดับของความน่าอยู่อย่างยั่งยืน

7) ในด้านการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในด้านกระบวนการในการรับฟังปัญหาความต้องการและความคิดเห็นของประชาชนและ การดำเนินการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทางผู้ศึกษา เสนอแนะให้เทศบาล จัดการประชุมเจ้าหน้าที่เพื่อซักซ้อมความเข้าใจและกำหนดขั้นตอนในการจัดการเรื่องร้องเรียน โดยมุ่งเน้นการลดขั้นตอนการทำงานและให้การดำเนินงาน เป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการของประชาชน

8) ในด้านการพัฒนาองค์กร ควรทำการศึกษาในเชิงคุณภาพในด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนและควรคัดเลือกพื้นที่เมืองน่าอยู่ เพื่อดำเนินการศึกษาภาคตัดขวางและวิจัยเชิงคุณภาพถึงปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเมืองน่าอยู่ และความต่อเนื่องของการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร และนโยบายผู้บริหารเทศบาล และความต่อเนื่อง มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ และควรสร้างบรรยากาศในการประชุมสัมมนาปฏิบัติการ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีอิสระในการแสดงออก ทุก ๆ กิจกรรมทุก โครงการงานเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

3. บทสรุปและข้อเสนอแนะ จากการนำเสนอข้างต้น ทั้งปัจจัยแห่งความสำเร็จของความเป็นเมืองน่าอยู่ การเสนอแนะเชิงนโยบาย และการเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ จึงขอมีบทสรุป ดังนี้

การพัฒนาเมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืน พบว่าปัญหาของเมืองพหุสังคมที่ต้องเร่งแก้ไข (ในระยะ 1 – 5 ปี) โดยด่วนเพื่อให้เมืองเป็นเมืองน่าอยู่ หรือมีสุขภาวะที่ดีคือ ความปลอดภัยและการจราจร ทั้งระบบขนส่งเอกชน และขนส่งสาธารณะที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ ระบบการจราจรเชื่อมต่อกับเมืองสู่ภายนอก ที่มีประสิทธิภาพ การจัดระเบียบทางเดินเท้า การเดินทางทางเดียว (One Way) และระบบการจอดรถที่มีระเบียบในตลาด ซึ่งปัจจุบันปัญหาด้านการจราจรส่งผลกระทบต่อเทศบาลเมืองพหุสังคมเป็นอย่างยิ่ง เช่น เกิดปัญหาการจราจรติดขัดจากการใช้รถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากไม่มีระบบขนส่งสาธารณะที่ให้บริการอย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ และยังผลส่งเชื่อมต่อไปยังปัญหา อื่นๆอีกมากมาย ซึ่งปัญหาด้านการจราจรจึงกลายเป็นปัญหา ใหญ่ โดยเฉพาะห้าแยกพหุสังคม

ระบบป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติ ไม่ว่าจะเป็นไฟไหม้ น้ำท่วม พายุลม ต่าง ๆ จะต้องพัฒนาระบบป้องกันมาตรฐาน มีแผนป้องกันภัยที่ฝึกซ้อมสม่ำเสมอ เช่น พหุสังคมต้องเฝ้าระวังเรื่องไฟไหม้บ้านเก่าบ้านไม้ที่มีจำนวนมากในตลาด อีกทั้งพัฒนาบ้านที่อยู่อาศัยให้มั่นคงแข็งแรง ให้มีระบบป้องกันภัยประจำครัวเรือน เรื่องน้ำท่วมก็เช่นกัน พหุสังคมเคยเกิดน้ำท่วมใหญ่ จำเป็นต้องบำรุงรักษาทางน้ำให้ใช้ได้เสมอเน้นการควบคุมการปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ไม่ขวางทางน้ำ ดังนั้นจึงควรร่วมกันกันแก้ไขปัญหานี้จากทุกภาคส่วน

ในระยะ 6- 10 ปี เมืองพหุสังคม ต้องพัฒนาด้านกายภาพให้ยั่งยืน ให้เมืองที่มี (ลักษณะ)กายภาพ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศที่ดีและยั่งยืน รักษามาตรฐานเมืองน่าอยู่ไว้เท่าเดิมหรือมากกว่า ต้องเป็นเมืองที่สามารถตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน และมีระบบเศรษฐกิจที่หลากหลาย เป็นระบบสังคมที่ดี เอื้ออาทร ประชากรมีส่วนร่วม มีการระดมความคิด การประสานงาน การทำงานร่วมกัน ในด้านสุขภาพประชาชนมีสุขภาพดี มีระบบการให้บริการสุขภาพทั่วถึง ที่สำคัญและเป็นที่โดดเด่นคือ มีมรดกทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่ดี ชุมชนมีเอกลักษณ์ของชุมชนเมืองพหุสังคม

ในระยะ 11 – 20 ปี เทศบาลเมืองพหุสังคม ในบริบทเมืองในระยะเชิงเขตเศรษฐกิจพิเศษตะวันออก ไม่ใช่เมืองผ่าน แต่เป็นเมืองที่อยู่อาศัยที่สิ่งแวดล้อมดี มีความปลอดภัย ผู้คนน่ารัก อธิปไตยดี เมืองแห่งประวัติศาสตร์ วรรณคดีพระรถเมรินางสิบสอง เมืองประเพณีวัฒนธรรม ไทย ลาว จีน ดังนั้นในมิติเมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืนที่มีการพัฒนาอย่างสมดุล ในมิติ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม จึงเสนอแต่ละด้านดังนี้

รูปภาพที่ 3 องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านสังคม เมื่อนำอยู่ที่ยั่งยืน ควรมีสังคมดีที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. ประชาชนได้รับการศึกษา ความรู้ การฝึกอบรม ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวาง และ รวดเร็ว - มีบริการสาธารณสุขและบริการสาธารณะอื่นๆที่พอเพียงและสะดวก
2. มีความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและรักษาทรัพย์สิน และมีคดีอาชญากรรมและยาเสพติดจำนวนน้อย จนไม่มีเลยในพื้นที่
3. ภาคีการพัฒนาทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเมืองตามแผนยุทธศาสตร์เมือง 20 ปี
4. สิทธิของประชาชนและความยุติธรรมได้รับการคุ้มครอง และเสมอภาค

ด้านเศรษฐกิจ ภายในเมื่อนำอยู่ที่ยั่งยืน ควรมีสภาพเศรษฐกิจดี สร้างสรรค์ ดังนี้

1. มีบรรยากาศที่ดี สำหรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สินค้าชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. ค่าครองชีพไม่สูง ประชาชนมีงานทำ มีกิจกรรมการท่องเที่ยว และมีการประกอบสัมมาอาชีพที่ดี

ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อนำอยู่ที่ยั่งยืน ควรมีสภาพแวดล้อมที่ดี ลักษณะดังนี้

1. เป็นเมืองที่มีระเบียบด้วยการวางผังเมืองที่มีข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน อย่างชัดเจน มีการวางแผนและจัดบริการ โครงสร้างพื้นฐานได้ทันต่อความต้องการของ ประชาชน มีระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก ปลอดภัย และไม่สิ้นเปลือง

2. มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีสวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และที่ว่างโล่งอย่างพอเพียง ต่อจำนวนประชากร

3. มีระบบบำบัดน้ำเสีย กำจัดขยะอย่างสม่ำเสมอ และเหมาะสมเชื่อมโยงเป็นระบบเครือข่ายกับท้องถิ่นอื่นและภาคเอกชน

4. สามารถควบคุมมลภาวะทางดิน น้ำ ลมอากาศ ไฟ ได้อย่างสมดุล และควบคุมมลภาวะทางกิจการที่น่ารังเกียจนำราคาญได้

5. เมืองมีจิตวิญญาณและความสุนทรีย์ที่ประชาชนมีความภาคภูมิใจและช่วยกัน บำรุงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่น

6. ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานพอเพียงและค่าใช้จ่ายไม่แพง ด้านการบริหารและจัดการ เมืองที่น่าอยู่ควรจะมี ความโปร่งใสและยุติธรรม มีประสิทธิภาพและยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน

.....